

ถาม-ตอบ

คำถาม แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่มีอย่างไร

คำตอบ ตามที่ได้มีพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ออกใช้บังคับ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ตามความหมายของพระราชบัญญัติและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป นั้น

เนื่องจากปรากฏว่ายังคงมีหน่วยงานของรัฐหลายแห่งไม่ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 กล่าวคือ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐก็ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหรือเมื่อสอบสวนเสร็จแล้วก็มิได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาประโยชน์ของทางราชการและเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและระเบียบดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงขอเรียนชักชวนความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติทั่วไป ดังนี้

1. เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานใด และหัวหน้าหน่วยงานนั้น เห็นว่าน่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ หัวหน้าหน่วยงานจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดทันที
2. เมื่อหัวหน้าหน่วยงานได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด โดยยังไม่ต้องแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้อง

ข้อทรงทราบพร้อมกับส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบภายในเจ็ดวันนับแต่วัน
วินิจฉัยสั่งการ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงาน
ให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ก็ให้วินิจฉัยสั่งการได้ทันที

คำถาม

คำตอบ

3. ในระหว่างการศึกษาของกระทรวงการคลัง ให้หัวหน้าหน่วยงานสั่งการให้เตรียม
เรื่องให้พร้อมสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือดำเนินการ
ฟ้องคดีเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ
4. เมื่อได้รับผลการพิจารณาของกระทรวงการคลังแล้ว ให้หัวหน้าหน่วยงานมีคำสั่งตาม
ความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ สำหรับราชการ
ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐ
แห่งนั้น วินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง
5. กรณีที่เจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอก และผู้เสียหายยื่นคำขอให้
หน่วยงานชดเชยค่าสินไหมทดแทนหรือฟ้องคดีต่อศาล ให้หัวหน้าหน่วยงาน (เฉพาะ
กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม และ
ราชการส่วนภูมิภาค แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่น
ของรัฐ) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ 1 และ
ข้อ 2 และให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อเตรียมการต่อสู้คดี
 - 5.1 ถ้าเห็นว่า ความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ให้
เรียกเจ้าหน้าที่ผู้นั้นมาเป็นคู่ความในคดี แต่ถ้าผู้เสียหายได้ฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อ
ศาลแล้ว ให้หัวหน้าหน่วยงานแจ้งผลการพิจารณาให้พนักงานอัยการเพื่อแถลง
ต่อศาล เพื่อให้เจ้าหน้าที่พ้นจากการเป็นคู่ความในคดี และขอให้พนักงาน
อัยการช่วยเหลือทางคดีแก่เจ้าหน้าที่ในระหว่างนั้นด้วย
 - 5.2 ถ้าเห็นว่า ความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้
เรียกเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วย
6. ในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยเฉพาะกรณีการทุจริตหรือเงินขาดบัญชี
นอกจากจะพิจารณาให้ผู้กระทำการทุจริตหรือผู้ที่ทำให้เงินขาดบัญชีรับผิดชอบชดเชยตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ขอให้พิจารณาด้วยว่า มีผู้เกี่ยวข้องหรือ
ผู้บังคับบัญชาคนใดกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จนเป็นเหตุให้
เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหาย ตามพระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ด้วยหรือไม่
(หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0530.7/ว.92 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2544)

คำถาม

คำตอบ

บแต่วัน
รายงาน
เตรียม
เนินการ
สั่งตาม
ราชการ
บผิดทาง
นของรัฐ
คำขอให้
(เฉพาะ
รม และ
งานอื่น
1 และ
ที่ ไม่ให้
หน้าที่ต่อ
เพื่อแถลง
พนักงาน
หน้าที่ ให้
ขาดบัค
ดใช้ตาม
ข้อหรือ
วันเหตุให้
เชบัญญัติ
บัญชีกลาง

คำถาม แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจากการทำละเมิดที่กระทำก่อนพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับ

คำตอบ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2539 และตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

เนื่องจากการทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่กระทำก่อนพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับจะต้องนำหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยอายุความละเมิด อันเป็นกฎหมายที่ใช้ขณะที่มีการทำละเมิดมาใช้บังคับซึ่งมีกำหนดอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่ส่วนราชการรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มิได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายกรณีดังกล่าวไว้ ประกอบกับส่วนราชการบางแห่งมีระเบียบขั้นตอนภายในทำให้การดำเนินการเป็นที่ล่าช้า และส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณาเมื่อคดีใกล้จะขาดอายุความหนึ่งปี ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการเนื่องจากคดีขาดอายุความ กระทรวงการคลังจึงกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ หากเรื่องใดที่เป็นการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ก่อนพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับและข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีผู้ต้องรับผิดโดยชัดแจ้งและคดีใกล้จะขาดอายุความ ให้ส่วนราชการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีแพ่งโดยเร็ว โดยมีต้องรอผลการพิจารณาจากกระทรวงการคลังก่อน ทั้งนี้ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ผลเป็นประการใด จะได้แจ้งให้ส่วนราชการถอนฟ้องหรือดำเนินคดีต่อไป (หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0526.6/ว.10 ลงวันที่ 29 มกราคม 2542)

คำถาม ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบมีหลักเกณฑ์อย่างไร

คำตอบ ตามที่กระทรวงการคลังได้อาศัยข้อกำหนดแห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ข้อ 17 วรรคสอง ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ประกาศ ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2541 ซึ่งได้ประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 115 ตอนพิเศษ 102 ง วันที่ 30 ตุลาคม 2541 และมีผลใช้บังคับเรื่อยมา นั้น กระทรวงการคลังได้ยกเลิกประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับดังกล่าวและได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ประกาศ ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2544 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 118 ตอนพิเศษ 111 ง วันที่ 7 พฤศจิกายน 2544 โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อครบกำหนด 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

กรณีความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐอันมีสาเหตุและค่าเสียหายเป็นไปตาม นโยบายกระทรวงการคลังดังกล่าว ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความ รับผิดชอบทางละเมิดหรือดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเสร็จสิ้นแล้ว แต่ ยังมิได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบภายในวันที่ 6 ธันวาคม 2544 ตามเวลาที่กำหนดตามประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าว หน่วยงานของรัฐไม่ต้องส่ง สำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบแต่อย่างใด แต่ให้รวบรวมรายงานให้ กระทรวงการคลังทราบทุกกระยะ 3 เดือน ตามแบบแนบท้ายประกาศกระทรวงการคลัง ดังกล่าว

ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

1. ความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐ อันมีสาเหตุจากภัยธรรมชาติ
 - 1.1 สำหรับส่วนราชการ ค่าเสียหายครั้งละไม่เกิน 400,000 บาท
 - 1.2 สำหรับราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐค่าเสียหายครั้งละไม่เกิน 1,000,000 บาท
2. ความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐ เกิดจากสาเหตุทั่วไป
 - 2.1 สำหรับส่วนราชการ ค่าเสียหายครั้งละไม่เกิน 40,000 บาท
 - 2.2 สำหรับราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ค่าเสียหายครั้งละไม่เกิน 100,000 บาท
3. ความเสียหายเกิดจากสัตว์เลี้ยวของหน่วยงานของรัฐ เฉพาะกรณีสัตว์ เลี้ยวตาย

ความเสียหายที่หน่วยงานของรัฐไม่ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามนโยบาย ดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานของรัฐจะต้องรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามแบบที่ กระทรวงการคลังกำหนดไปให้กระทรวงการคลังทราบทุกกระยะ 3 เดือน (หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0530.6/ว.133 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2544)

คำถาม

คำตอบ

คำถาม

คำตอบ

คำถาม

30 ตุลาคม
รวงกาคลัง
จะเม็ดของ
5 ตุลาคม
ศษ 111 ง
ตั้งแต่วันที่
เป็นไปตาม
จริงความ
นแล้ว แต่
าคม 2544
รัฐต้องส่ง
รายงานให้
วงกา ลัง
งตรวจสอบ
ธรรมชาติ
บาท
นของรัฐค่า
ไป
บาท
นของรัฐ ค่า
ระกร ตรี
สอบตามนัย
ตามแบบที่
ารมบัญชีกลาง

คำถาม วันใดถือเป็นวันที่รู้ถึงการทำเลเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

คำตอบ การที่จะถือว่าหน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 10 วรรคสอง อาจเป็นไปได้ใน 2 กรณี คือ 1) การรู้ตามข้อเท็จจริง และ 2) รู้จากรายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 กล่าวคือ หากปรากฏข้อเท็จจริงที่ชัดแจ้งว่ามีการทำเลเมิดเกิดขึ้นและรู้ตัวผู้ต้องรับผิดชอบแล้วก็ต้องเริ่มนับอายุความสองปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าว (ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยมีความเห็นตามเรื่องเสรีจที่ 193/2543 ว่าไม่ต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนอีก) แต่หากหัวหน้าหน่วยงานยังไม่ทราบแน่ชัดว่ามีการทำเลเมิดเกิดขึ้นหรือไม่ และผู้ใดต้องรับผิดชอบจะต้องตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ทารือเรื่องอายุความและแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (เรื่องเสรีจที่ 434/2544)

คำถาม อายุความในมาตรา 10 ที่มีกำหนด 2 ปี และ 1 ปี แตกต่างกับอายุความในข้อ 18 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ อย่างไร

คำตอบ มาตรา 10 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ได้กำหนดอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำเลเมิดไว้ว่ากรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้วินิจฉัยสั่งการว่ากรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้วินิจฉัยสั่งการตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในทางละเมิด สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำเลเมิดมีกำหนดอายุความสองปี ส่วนกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้วินิจฉัยสั่งการว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลังเห็นว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบและหน่วยงานของรัฐได้วินิจฉัยสั่งการไปตามความเห็นของกระทรวงการคลัง กรณีดังกล่าวอายุความที่หน่วยงานนั้นจะใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำเลเมิดจะมีกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่ง (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/301 ลงวันที่ 8 เมษายน 2541)

คำถาม อายุความสองปีในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 10 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เริ่มนับเมื่อใด

คำตอบ มาตรา 10 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ที่บัญญัติให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับอายุความการฟ้องคดี การนับอายุความจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้มีส่วนอาจฟ้องคดีรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้พึงจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ถ้าเป็นกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลนั้น หน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลดังกล่าวจะไม่อยู่ในฐานะเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้ การฟ้องคดีจึงเป็นอำนาจของนิติบุคคลเจ้าของทรัพย์สิน และแม้ว่าจะได้มีคำสั่งมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 แต่ก็เป็นกรณียกให้ปฏิบัติหน้าที่แทนเฉพาะบางเรื่องเท่านั้น และไม่รวมถึงการฟ้องคดีในศาล ดังนั้น การนับอายุความจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้แทนนิติบุคคลของรัฐรู้ถึงการทำละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

(บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ทारीหรือเรื่องอายุความและแนวทางปฏิบัติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (เรื่องเสร็จที่ 434/2544))

คำถาม กรณีการละเมิดเกิดขึ้นจากการกระทำของพนักงานของรัฐวิสาหกิจหลังพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ใช้บังคับแล้ว รัฐวิสาหกิจได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงทางแพ่งขึ้นทำการสอบสวนตามระเบียบข้อบังคับของรัฐวิสาหกิจนั้น และได้ส่งเรื่องนั้นให้กระทรวงการคลังตรวจสอบโดยไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นทำการสอบสวนตามนัยข้อ 8 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 จะชอบด้วยวิธีปฏิบัติหรือระเบียบหรือไม่ อย่างไร หรือควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้อง

คำตอบ ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางแพ่งตามระเบียบของรัฐวิสาหกิจดังกล่าว ขึ้นทำการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำละเมิดที่เกิดภายหลังที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับแล้ว อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0214/ว.235 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2539 แต่เมื่อได้รายงานผลการสอบสวนไปยังกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาแล้ว แม้ว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางแพ่งตามระเบียบของรัฐวิสาหกิจดังกล่าวจะเป็นการไม่ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวก็ตาม ก็หาทำให้การดำเนินการดังกล่าวเสียไปไม่ หากการแต่งตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริง การสอบข้อเท็จจริงและ

คำถาม

คำตอบ

คำถาม

วันที่ พ.ศ. 2539
ขายความสองปี
ชดใช้ค่าสินไหม
องเริ่มนับตั้งแต่
ทดแทน

เป็นนิติบุคคลนั้น
ของทรัพย์สินได้
สั่งมอบอำนาจ
ยกรัฐมนตรีว่า
ศ. 2539 แต่ก็
ฟ้องคดีในศาล
งการทำละเมิด

แนวฯ ปฏิบัติ
วามรับผิดทาง

ระราชบัญญัติ
ได้แต่งตั้งคณะ
รัฐวิสาหกิจนั้น
รมการสอบข้อ
ยบสำนักนายก
ว้ที่ พ.ศ. 2539
จะถูกต้อง

งทางแพ่งตาม
กระทำละเมิด
2539 ผลใช้
ยน พ.ศ. 2539
8 พฤศจิกายน
นาแล้ว แม้ว่า
องรัฐวิสาหกิจ
ให้การดำเนิน
ื่อเท็จจริงและ

กรรมการบัญชีกลาง

การวินิจฉัยความรับผิดได้ดำเนินการสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ในกรณีดังกล่าวกระทรวงการคลัง โดยคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งย่อมมีอำนาจพิจารณาได้เช่นเดียวกัน
(หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/241 ลงวันที่ 17 กันยายน 2542)

คำถาม

กรณีผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจวินิจฉัยสั่งการให้รัฐวิสาหกิจดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้องตามข้อ 18 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีความหมายว่า เมื่อรัฐวิสาหกิจได้รับแจ้งผลการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งจากกระทรวงการคลังแล้วให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมรัฐวิสาหกิจสั่งการให้รัฐวิสาหกิจดังกล่าวปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลังเท่าที่กฎหมายหรือระเบียบได้วางไว้ให้กระทำได้ มิใช่ให้รัฐวิสาหกิจพิจารณาวินิจฉัยใหม่ตามที่เห็นสมควร ใช่หรือไม่

คำตอบ

ตามข้อ 18 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 แยกได้เป็น 2 กรณี คือ

1. ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนภูมิภาค เมื่อกระทรวงการคลังมีความเห็นเป็นประการใดแล้วผู้แต่งตั้งต้องมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
2. ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หากหน่วยงานนั้นยังมีความเห็นแตกต่างไปจากกระทรวงการคลัง หน่วยงานนั้นจะต้องเสนอให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

ทั้งนี้ การวินิจฉัยสั่งการที่แตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลังดังกล่าว หากปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังว่าเป็นการวินิจฉัยสั่งการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน ผู้ที่วินิจฉัยสั่งการดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/133 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2542)

คำถาม

การสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด ไม่จำเป็นต้องสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลังใช่หรือไม่ และ “ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือผู้ควบคุม” ที่มีอำนาจสั่งการหมายถึงผู้ใด

คำตอบ เมื่อหน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบละเมิด ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากกระทรวงการคลังแล้ว ข้อ 18 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมหน่วยงานของรัฐ สามารถวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง โดยที่ผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นต้องนำความเห็นของกระทรวงการคลังมาประกอบการพิจารณาว่า การปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลังจะเป็นเหตุให้เกิดความขัดข้องต่อการบริหารกิจการของหน่วยงานนั้น ๆ หรือไม่ และหากเห็นว่าไม่อาจปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลังได้ก็อาจวินิจฉัยสั่งการแตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลังได้

ส่วนผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมหน่วยงานของรัฐดังกล่าวข้างต้น หมายถึงผู้ใดนั้น ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐใดมีบุคคลดังกล่าวมากกว่าหนึ่งคนให้พิจารณาตามกฎหมายเฉพาะหรือระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานนั้น ๆ ว่าบุคคลใดเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการในเรื่องนั้น

(หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/301 ลงวันที่ 8 เมษายน 2541)

คำถาม ผู้เสียหายตามความในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และบุคคลภายนอกตามความในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หมายถึงใครบ้าง

คำตอบ ผู้เสียหายตามความในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หรืออีกนัยหนึ่งคือบุคคลภายนอกตามความในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ได้แก่

1. บุคคลภายนอกหรือนิติบุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่น ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะสังกัดหน่วยงานเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม

บุคคลดังกล่าวมีสิทธิที่จะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสังกัดอยู่ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ได้

(หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/165 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2543)

คำถาม

คำตอบ

ฉบับบัญญัติ
งละเมิด
ักนายก
นของรัฐ
โดยที่
วมเห็น
ระทรวง
หรือไม่
ยสังการ

วข้างต้น
ัจจณา
มีอำนาจ

2541)
39 และ
รปฏิบัติ

39 หรือ
ักเกณฑ์

เสียหาย

ำหน้าที่
วกัน
โละม
ละเมิด
ตรา 11
ม 2543)

ัญชีกลาง

คำถาม ผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามนัยข้อ 12 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

คำตอบ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามนัยข้อ 12 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เนื่องจาก
ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ 8 ข้อ 10 หรือข้อ 11 ไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะ
กรรมการในเวลาอันควรหรือแต่งตั้งกรรมการโดยไม่เหมาะสมนั้น ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของ
ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ 8 ข้อ 10 หรือข้อ 11 หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุม
การปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าว ฉะนั้น จึงต้องพิจารณาว่าในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ผู้ใดเป็นผู้บังคับบัญชาหรือเป็นผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้ง
คณะกรรมการตามข้อ 8 ข้อ 10 หรือข้อ 11 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งนายอำเภอ
และผู้ว่าราชการจังหวัดมิใช่ผู้บังคับบัญชาของผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ 8 ข้อ 10
หรือข้อ 11 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่กฎหมาย
จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบัญญัติให้นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี
เป็นผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตาม
กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้กำกับ
ดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กรใดเป็นผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงาน
ของบุคคลในองค์กรนั้นด้วยหรือไม่ ในประเด็นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่าง
กฎหมาย คณะพิเศษ) เห็นว่า การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด
คือการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ เพราะองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นนามธรรมไม่อาจปฏิบัติงานตามหน้าที่ขององค์กรด้วยตัวเองได้ ฉะนั้น อำนาจ
ของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด จึงหมายถึงอำนาจในการกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติ
งานของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

เมื่อนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจกำกับดูแลหรือควบคุม
การปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอและผู้ว่าราชการ
จังหวัดจึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทาง
ละเมิดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามนัยข้อ 12 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่า
ด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
(หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/38 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2541)

คำถาม การทำละเมิดของเจ้าหน้าที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับ ลูกหนี้จะขอแบ่งส่วนความรับผิดเป็นจำนวนเท่า ๆ กันได้หรือไม่

คำถาม

คำตอบ

คำตอบ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับหากเป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายสารบัญญัติ เช่น ความรับผิดทางละเมิด สิทธิไต่เบียด ความรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม ฯลฯ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายวิธีสบัญญัติ เช่น ขั้นตอนการตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริง การพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งการ การรายงานกระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ การแจ้งผลการพิจารณา ฯลฯ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

คำถาม

(บันทึก เรื่อง การนำหลักการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาใช้บังคับกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ก่อนบังคับใช้กฎหมาย ถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย พร้อมกับหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/811 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2540)

คำตอบ

คำถาม การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่มีวิธีดำเนินการอย่างไร

คำตอบ การดำเนินการเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ สามารถกระทำได้ 2 วิธี คือ 1) การออกคำสั่งตามมาตรา 12 และ 2) การฟ้องคดีภายในอายุความตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 10 วรรคสอง

การออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีเงื่อนไขว่าต้องเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ให้แก่ผู้เสียหายจากการทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 8 หรือกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 10 ประกอบกับมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

(บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ทารือเรื่องอายุความและแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (เรื่องเสรีจที่ 434/2544))

คำถาม

มิตของ
า ๆ กัน
มิตทาง
บัญญัติ
นินการ
กฎหมาย
นาจสั่ง
ดำเนิน
ที่ พ.ศ.
บผิด
ที่ พ.ศ.
กระทรวง
วันที่ 3
ในการ
หน้าที่
น การ
มาตรา
ความรับ
รัฐเรียก
ให้
กระทำ
ระกอบ
ปฏิบัติ
ผิดทาง
บุชีกกลาง

- คำถาม** เจ้าหน้าที่ที่ท่าละเมิดได้ออกจากราชการไปแล้วจะออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอย่างไร
- คำตอบ** ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ที่ท่าละเมิดและต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ออกจากราชการแล้วทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการออกคำสั่งเพื่อเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินเพื่อชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 12 ได้ ดังนั้น เพื่อความสะดวกและเป็นธรรมในการเรียกร้องให้ผู้ท่าละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หน่วยงานของรัฐจึงควรฟ้องเจ้าหน้าที่ผู้นั้นต่อศาลยุติธรรม (ศาลแพ่ง) ที่มีเขตอำนาจ (ในกรณีที่ผู้ต้องรับผิดชอบในมูลหนี้เดียวกันหลายคน ให้ฟ้องเป็นคดีเดียวกัน)
(บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ทารือเรื่องอายุความและแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (เรื่องเสรีจที่ 434/2544)
- คำถาม** กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ท่าละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐแล้วจะทำอย่างไร
- คำตอบ** 1. กรณีที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายก่อนที่หน่วยงานของรัฐจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหรือได้แต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว แต่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ต่อไป
2. กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเสร็จสิ้นแล้วและมีคำวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้ใดต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด และผู้นั้นได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนครบถ้วนแล้ว ไม่ว่าจะชดใช้เป็นเงินหรือเป็นทรัพย์สินอื่นก็ตาม กระทรวงการคลังยังคงมีหน้าที่ต้องตรวจสอบรายงานผลการสอบสวนต่อไปว่าจำนวนค่าสินไหมทดแทนเหมาะสมหรือไม่ และทรัพย์สินที่ชดใช้แทนนั้นมีสภาพคุณภาพ ปริมาณ และลักษณะเดียวกันกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายและใช้งานแทนได้เช่นเดียวกับทรัพย์สินดังกล่าว ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หรือไม่ (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/193 ลงวันที่ 11 กันยายน 2543)
- คำถาม** ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเชื่อว่า ความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่จึงได้ดำเนินการตามนัย ข้อ 8 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ แล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ท่าละเมิดจะขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนก่อนที่หน่วยงานของรัฐจะรายงานเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบจะกระทำได้หรือไม่

คำตอบ การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนจะกระทำได้อีกต่อเมื่อทราบจำนวนค่าสินไหมทดแทนและทราบบุคคลผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นที่แน่นอนแล้ว กล่าวคือ การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนจะกระทำได้อีกต่อเมื่อหน่วยงานของรัฐที่เสียหายแจ้งคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดทราบแล้ว ตามข้อ 18 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ดังนั้น การขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนไม่อาจกระทำได้อีกก่อนที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะแจ้งคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดทราบ (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/284 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2542)

คำถาม การผ่อนชำระค่าสินไหมตามข้อ 25 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังหรือไม่

คำตอบ การประนีประนอมยอมความตามมาตรา 850 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อาจกระทำได้ 2 ลักษณะ กล่าวคือลักษณะที่ 1 ประนีประนอมโดยลดจำนวนหนี้ลง หรือลักษณะที่ 2 ประนีประนอมโดยการขยายระยะเวลาชำระหนี้ การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนตามข้อ 25 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ถือเป็น การขยายระยะเวลาชำระหนี้ จึงเป็นการประนีประนอมยอมความอย่างหนึ่ง ดังนั้น การขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ว่าในขั้นตอนใด หัวหน้าหน่วยงานจะต้องพิจารณากำหนดจำนวนเงินที่ขอผ่อนชำระตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงรายได้ ค่าใช้จ่าย ในการดำรงชีพตามฐานานุรูปของเจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบที่บุคคลนั้นมีอยู่ตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีก่อน และต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังเสมอตามข้อ 28 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/284 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2542)

คำถาม การกำหนดจำนวนเงินที่ขอผ่อนชำระตามความเหมาะสมนั้น ควรวางหลักเกณฑ์เฉลี่ย เพื่อให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันหรือไม่ และหลักเกณฑ์การเห็นชอบในการประนีประนอมยอมความกรณีใดที่หน่วยงานของรัฐสามารถประนีประนอมยอมความได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

คำตอบ อำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนตามข้อ 25 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นั้น เป็นการขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ออกไป ซึ่งเป็นการประนีประนอมยอมความอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ 28 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อน หากกระทรวงการคลังเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น กระทรวงการคลังก็

คำถาม

คำตอบ

คำถาม

คำตอบ

ทนและ
ชนชำระ
วมเห็น
บสำนัก
าที่ พ.ศ.
มของรัฐ
ัดทราบ
2542)
ับความ
พาณิชย์
ง หรือ
สินใหม่
าระหน
ลแทน
ระตาม
าหน้าที่
ับความ
ริว่าด้วย
2542)
ต์เฉลี่ย
เห็นชอบ
วมความ
5 ของ
งละเมิด
เป็นการ
ณายก
น หาก
รคลังก็
ัญชีกลาง

สามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่ากรณีใดบ้างที่หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนด
การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
เพื่อให้ทุกหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้
(หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0606/284 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2542)

ปัจจุบันกระทรวงการคลังยังมีได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่ากรณีใดบ้าง
ที่หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดการผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนได้โดยไม่ต้องขอความ
เห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ดังนั้น การขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ว่าในขั้นตอน
ใดหัวหน้าหน่วยงานจะต้องพิจารณากำหนดจำนวนเงินที่ขอผ่อนชำระตามความเหมาะสม
โดยคำนึงถึงรายได้ ค่าใช้จ่าย ในการดำรงชีพตามฐานานุรูปของเจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบ
ที่บุคคลนั้นมีอยู่ตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีก่อน และต้องได้รับความเห็นชอบจาก
กระทรวงการคลังเสมอตามข้อ 28 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์
การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

คำถาม การดำเนินการขอใช้ค่าเสียหายที่เป็นทรัพย์สินหรือการซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินตาม
ที่กำหนดไว้ในข้อ 23 (3) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ นั้น กรณีของรัฐวิสาหกิจจะต้อง
ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อนหรือไม่

คำตอบ การดำเนินการตามข้อ 23 (3) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ รัฐวิสาหกิจซึ่ง
จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวง
การคลังก่อน
(หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/301 ลงวันที่ 8 เมษายน 2541)

คำถาม หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการค้าประกัน การวางหลักประกันหนังสือผ่อนชำระ สัญญาค้าประกัน
การดำเนินคดีล้มละลายและการประนีประนอมยอมความสามารถกำหนดได้เองโดยไม่
ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้หรือไม่

คำตอบ การดำเนินการเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดขอใช้ค่าสินไหมทดแทนที่เกี่ยวกับการค้าประกัน
การวางหลักประกัน การผ่อนชำระ การดำเนินคดีล้มละลาย และการประนีประนอมยอม
ความ หน่วยงานของรัฐตามข้อ 29 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ สามารถกำหนด
หลักเกณฑ์ดังกล่าวขึ้นปฏิบัติเป็นการเฉพาะตามความจำเป็นและเหมาะสมของหน่วยงานได้
ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ด้วย แต่ถ้ายังไม่สามารถจัดให้มีระเบียบ
ดังกล่าวนี้ได้ให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยว
กับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
(หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/301 ลงวันที่ 8 เมษายน 2541)

คำถาม การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีวิธีการอย่างไร

คำตอบ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาบททวนเกี่ยวกับเรื่องการยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ยกเลิกข้อความมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2540 ในข้อ 1 จาก “ในกรณีเมื่อส่วนราชการมีความเห็นขัดหรือแย้งกับความเห็นของพนักงานอัยการ ในการดำเนินคดีแพ่งเมื่ออัยการสูงสุดวินิจฉัยชี้ขาดตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2538 ข้อ 24 ให้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการตามข้อ 2 เป็นผู้พิจารณาชี้ขาด แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป” โดยแก้ไขเป็น “ในกรณีเกิดกรณีพิพาทระหว่างส่วนราชการกับส่วนราชการส่วนราชการกับรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจกับรัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการกับเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจกับเอกชน ให้ดำเนินการดังนี้

1. กรณีส่วนราชการกับเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจกับเอกชน
 - 1.1 ให้เจ้าของเรื่องส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการว่าต่างหรือแตกต่างให้ หากสำนักงานอัยการสูงสุดมีความเห็นฟ้องจะรับดำเนินการว่าความให้ก็ให้ดำเนินการต่อไป แต่ถ้ามีความเห็นแย้งให้สำนักงานอัยการสูงสุดแจ้งฐานะคดีต่อเจ้าของเรื่องว่าจะไม่รับดำเนินการให้และส่งเรื่องคืนกลับไปให้เจ้าของเรื่อง หากเจ้าของเรื่องเห็นฟ้องด้วยกับสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นอันยุติการดำเนินคดี
 - 1.2 ถ้าเจ้าของเรื่องแจ้งยืนยันให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการว่าต่างหรือแตกต่างให้ในเรื่องเดิม ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดชี้ขาดตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2538
 - 1.3 หากอัยการสูงสุดชี้ขาดเห็นฟ้องกับข้อเสนอของเจ้าของเรื่องก็ให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการตามนั้นต่อไป แต่ถ้าอัยการสูงสุดชี้ขาดยืนยันความเห็นแย้งก็ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาตัดสินชี้ขาด แล้วเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบต่อไป
2. กรณีส่วนราชการกับส่วนราชการ ส่วนราชการกับรัฐวิสาหกิจ หรือรัฐวิสาหกิจกับรัฐวิสาหกิจ
 - 2.1 ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่งเรื่องที่มีกรณีพิพาทให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการโดยทันที
 - 2.2 สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการส่งเรื่องให้คณะกรรมการชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา

คำถาม

คำตอบ

ทวงไร
นราชการ
าคม 2540
งพนักงาน
นอัยการ
นอเรื่องให้
โดยแก้ไข
รัฐวิสาหกิจ
ให้ดำเนิน

อแก้ต่างให้
คมให้ก็ให้
มจึงรู
ให้เจ้าของ
อันยุติการ

างหรือแก้
งสุดชี้ขาด
งพนักงาน

สำนักงาน
มยันความ
ดีแห่งของ
แล้วเสนอ

ภทกิจกบ

การสูงสุด

การยุติใน
พิจารณา

บัญญัติกลาง

ตัดสินชี้ขาดแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป”

(หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 237 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2540)

คำถาม การอุทธรณ์ ฎีกา คำพิพากษาของศาลจะต้องดำเนินการอย่างไร

- คำตอบ**
1. ในคดีที่จำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันต้องห้ามมิให้อุทธรณ์หรือฎีกาในข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 224 และมาตรา 248 กรณีจะสมควรอุทธรณ์หรือฎีกาในข้อเท็จจริงหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานอัยการ ดังต่อไปนี้
 - 1.1 สำหรับราชการบริหารส่วนกลาง ให้อยู่ในดุลพินิจของอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่ง
 - 1.2 สำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้อยู่ในดุลพินิจของอัยการพิเศษประจำเขต
 2. สำหรับคดีนอกเหนือจากข้อ 1 ถ้าศาลมีคำพิพากษาให้ส่วนราชการเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือพิพากษาให้ส่วนราชการชนะคดีไม่เต็มตามฟ้อง ให้ส่วนราชการเจ้าของคดีอุทธรณ์หรือฎีกาไปก่อนทุกเรื่อง แล้วรายงานให้กระทรวงการคลังทราบโดยด่วน หากกระทรวงการคลังเห็นสมควรยุติได้ จะแจ้งให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป
(หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0502/ว.177 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2535)